

De Regt+Danz BNA
ARCHITECTUUR & LANDSCHAP

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

AAN DE MUNNIKEBEEKHOF (14 &) 17 TE EDERVEEN - GEMEENTE EDE

10-11-2023

INHOUD

1. Ligging van het plangebied	3
2. Gemeentelijk beleid omtrent het landschap	4
2.1 Beeldkwaliteitsplan Buitengebied	4
2.2 Structuurvisie Ederveen	6
2.3 Bestemmingsplan Munnikebeek	7
3. Provincie Gelderland	9
3.1 Kernkwaliteiten natuur en landschap	9
3.2 Schetsontwerp Allemanskamp	10
4. Het plangebied in de landschappelijke context	11
4.1 Historische ontwikkelingen	11
4.2 Bestaande situatie - Landschap	13
4.3 Ontwikkelingen en randvoorwaarden	15
5. Landschappelijke inpassing	16
5.1 De tuin in de huidige staat	16
5.2 Beoogde ontwikkelingen / concept	19
5.3 Landschappelijke inpassing	20

Intenties / programmatische ontwikkelingsdoelen

- Bestemmingswijziging van de bestemming 'Natuur' naar 'Tuin'
- Herinrichting van de tuin met tuinhuis
- Landschappelijke inpassing van de tuin met een passende overgang naar het natuurgebied

Uitgangspunten van de gemeente Ede:

Uitkomst vooronderzoek

Wij zien onder voorwaarden mogelijkheden om mee te werken aan uw verzoek. Op dit moment is het perceel bestemd als 'Natuur'. Dit betekent dat het volledig moet worden ingericht als een natuurlijke overgang tussen de tuin en het Gelders Natuurnetwerk. Om de tuin beter aan te laten sluiten aan uw huidige tuin (behorend bij uw huisperceel), kunnen wij meewerken aan het verzoek, wanneer u de achterzijde van dit perceel natuurlijk versterkt. De voorwaarden waar u aan moet voldoen worden hieronder door de vakdisciplines weer gegeven.

Landschap:

Vanuit ruimtelijke oogpunt is er geen bezwaar tegen deze ontwikkeling. Bij de bestemmingsplanwijziging is de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk leidend. Deze begrenzing is gehanteerd in het verzoek. Met een inpassing bestaande uit een sloot en knotbomen ontstaat een heldere structuur en begrenzing.

Landschappelijke inpassing:

Voor de meeste plannen van Ede is een inrichtingsplan met beplantingsplan van het erf noodzakelijk. Bij enkele aanvragen kan het ook zijn dat vanuit landschap een gewijzigde ligging van de nieuwe bebouwing/het nieuwe bouwvlak wordt geadviseerd. Advies is om (in elk geval de globale ligging en vorm van het bouwvlak) als een van de eerste zaken te regelen.

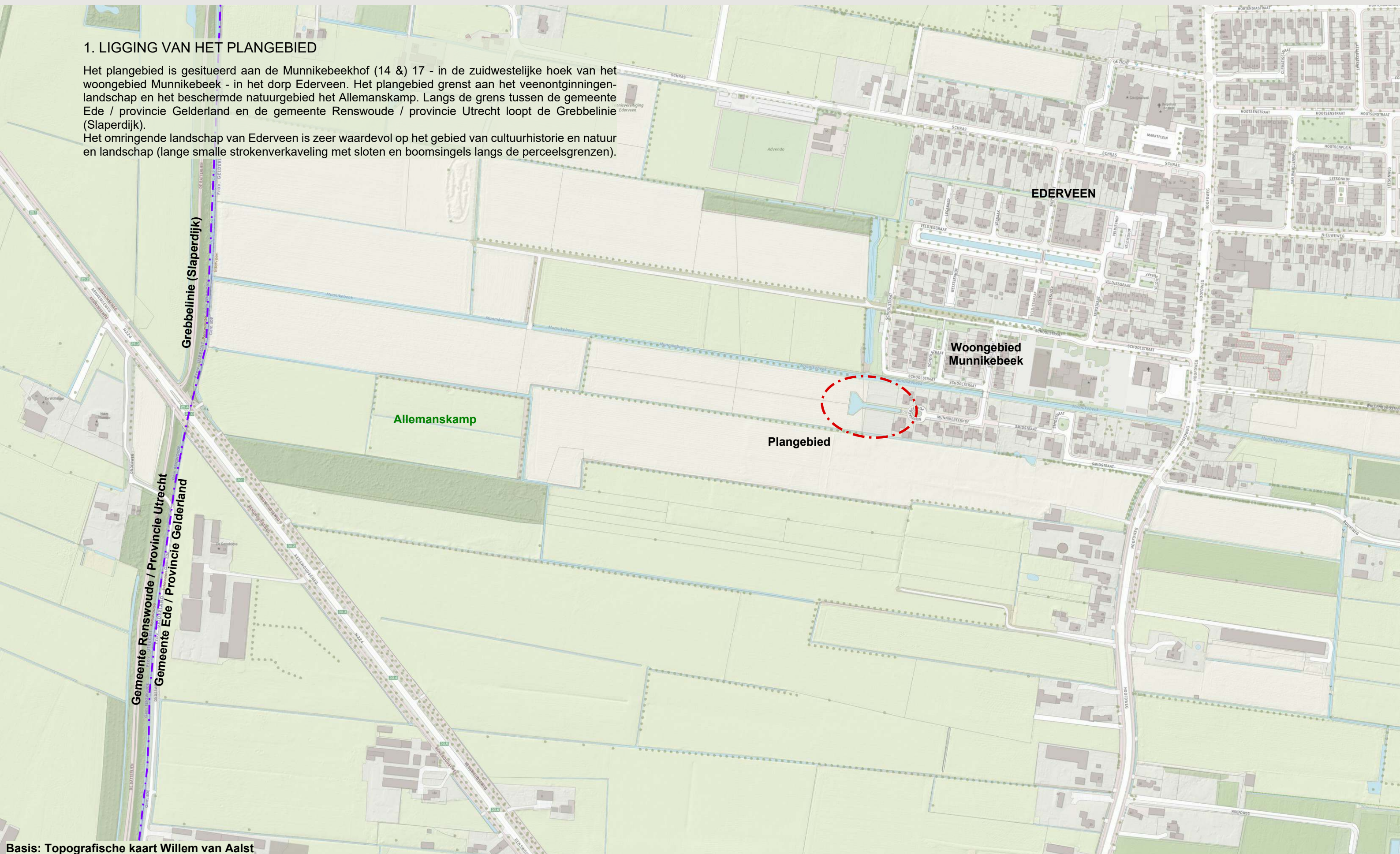
Uitgangspunt voor het inrichtingsplan is het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede (april 2011) en de folder 'Streekeigen beplanting in het buitengebied van Ede'. Beide zijn te vinden op de website van de gemeente Ede. Te vinden onder respectievelijk 'Beeldkwaliteitsplan Buitengebied' en 'subsidie landschapsbeheer'. Naast - uiteraard - een doelmatige bedrijfsvoering gelden de volgende aandachtspunten bij agrarische bebouwing:

- Het streven is een concentratie van oude en nieuwe bebouwing
- De richting van de nieuwe bebouwing past in het landschap
- U houdt rekening met bestaande houtwallen, lanen en beken
- Erfbeplanting met streekeigen bomen, struiken, hagen, houtwallen, houtsingel en boomgaarden zorgt voor een goede inpassing van de oude en nieuwe bebouwing en de bedrijfsmatige elementen zoals sleufsilo's en silo's.

1. LIGGING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied is gesitueerd aan de Munnikebeekhof (14 & 17) - in de zuidwestelijke hoek van het woongebied Munnikebeek - in het dorp Ederveen. Het plangebied grenst aan het veenontginningslandschap en het beschermde natuurgebied het Allemanskamp. Langs de grens tussen de gemeente Ede / provincie Gelderland en de gemeente Renswoude / provincie Utrecht loopt de Grebbelinie (Slaperdijk).

Het omringende landschap van Ederveen is zeer waardevol op het gebied van cultuurhistorie en natuur en landschap (lange smalle strokenverkaveling met sloten en boomsingels langs de perceelsgrenzen).

Basis: Topografische kaart Willem van Aalst

2. GEMEENTELIJK BELEID OMTRENT HET LANDSCHAP

2.1 Beeldkwaliteitsplan Buitengebied

Het beeldkwaliteitsplan Buitengebied is in april 2011 vastgesteld met het doel om initiatiefnemers te inspireren om plannen te maken met gevoel voor de omgeving en om een landschappelijk fraai en sterk buitengebied te creëren.

“De gemeente Ede ziet de veranderingen in het buitengebied als ontwerpogaven, waarbij historie, ecologie, landschap en milieu worden betrokken. In alle gevallen ontstaan nieuwe mogelijkheden in combinatie met bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van de bebouwing, de erven en de landschappen.

De kenmerkende kwaliteiten van de bestaande landschappen in de gemeente Ede zijn het uitgangspunt voor dit beeldkwaliteitsplan. Dat is ook de reden waarom in dit plan wordt uitgegaan van een indeling in landschappelijke deelgebieden. Het is de ambitie van het beeldkwaliteitsplan om bij te dragen aan de leesbaarheid van het landschap en de landschappelijke kwaliteit te respecteren, behouden en/of te versterken.

Uitgangspunt is dat per initiatief zorgvuldig wordt gekeken naar het erf en het omliggende landschap. Bebouwing en landschappelijke aanleg vormen in het beeld van het buitengebied een onlosmakelijk geheel.

De inrichting van het erf en de vormgeving van het landschap in de omgeving, dragen in belangrijke mate bij aan de inpassing van de bebouwing in het landschap.

Het is daarom zaak dat bij veranderingen op het erf, als eerste zorgvuldig wordt gekeken naar de waarden van het landschap, cultuurhistorie, natuur en architectuur.

Vanuit een analyse van de landschappelijke context moet een nieuwe situatie worden ontworpen, die goed aansluit op de specifieke kenmerken van het ter plaatse karakteristieke landschap. In bijzondere situaties kan er in het landschap ook voor het creëren van een contrasterend element gekozen worden. Hierdoor blijft er ruimte voor het inpassen van nieuwe architectonische- en landschappelijke kwaliteiten en blijft er ruimte voor het behoud van waardevolle kenmerken.

In het document wordt dan ook eerst vanuit het landschap gekeken, de grote context, en uiteindelijk ingezoomd op bebouwingsniveau, waarbij het om meer detail en maatwerk gaat.

Hoofdstuk 2 behandelt de indeling van het buitengebied van Ede in landschappelijke deelgebieden. Bij deze indeling spelen cultuurhistorische- en morfologische eigenschappen van de landschapstypen een rol.

In hoofdstuk 3 worden diverse begrippen toegelicht die te vinden zijn onder de beeldkwaliteitscriteria per deelgebied. Dit zijn begrippen op landschaps-, erf- en bebouwingsniveau.

Elk deelgebied wordt in een apart hoofdstuk behandeld (hoofdstuk 4 tot en met 8).

Er wordt eerst gekeken naar de grote context, het landschap. Uit een landschappelijke analyse volgen aandachtspunten op landschapsniveau. Deze zijn niet dwingend maar stimulerend. Hier wordt het gewenste beeld weergegeven van de verweving van het erf met het omringende landschap.

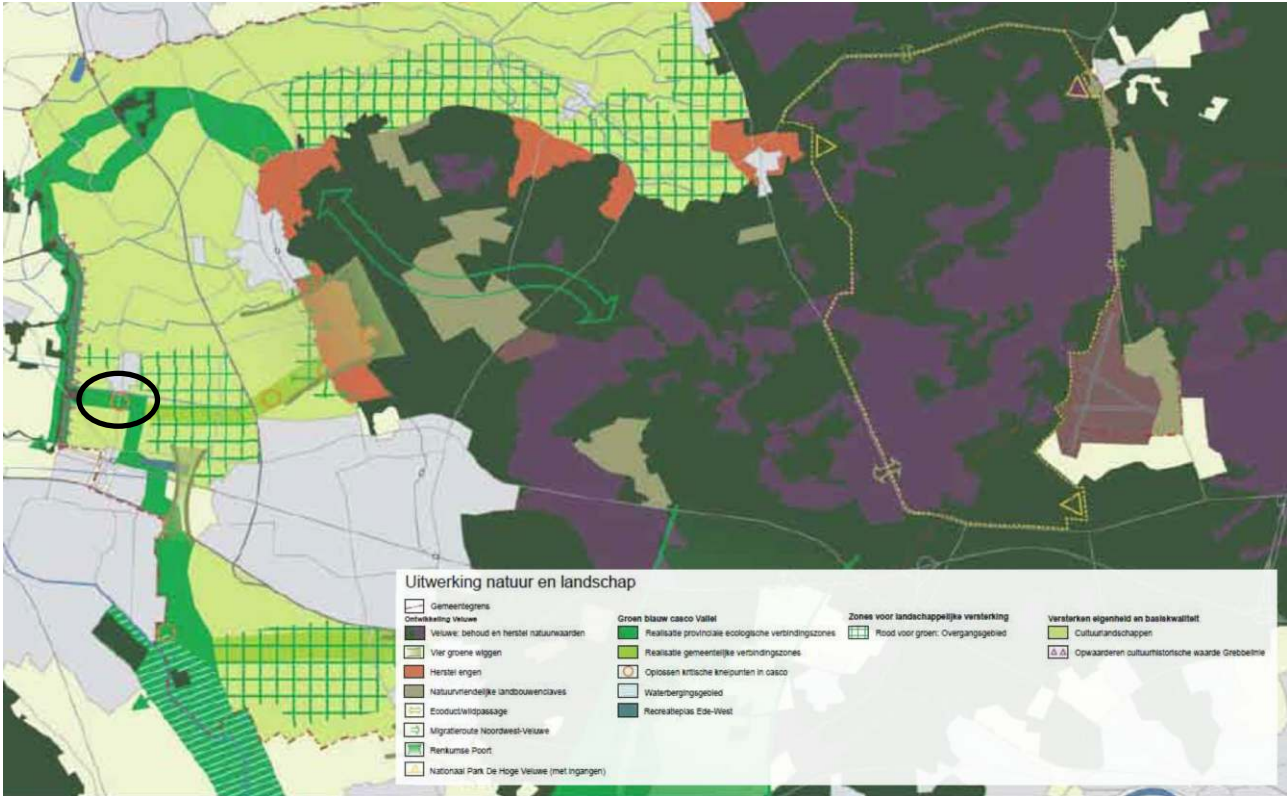
Uit de landschappelijke aandachtspunten volgen aandachtspunten op erfniveau.

Hier worden de criteria weergegeven waaraan het erf dient te voldoen om een goede landschappelijke inpassing te hebben. De huidige situatie wordt bekeken en getoetst. Met voorbeelden wordt duidelijk gemaakt waarom een erf voldoende of onvoldoende landschappelijk ingepast is.

Aan het einde van elk hoofdstuk staan de beeldkwaliteitscriteria opgesomd op landschaps-, erf- en bebouwingsniveau. Op erfniveau zijn er gebiedsspecifieke- en niet-gebiedsspecifieke criteria (deze staan in elk hoofdstuk) weergegeven.

Op bebouwingsniveau wordt er onderscheid gemaakt tussen criteria voor bedrijfsgebouwen, bedrijfswoningen en criteria voor (vervangende) nieuwe gebouwen / woningen.”

Het plangebied aan de Munnikebeekhof ligt in gebied 5: het Veenontginningenlandschap.

Groenblauwe casco 'Ruimte voor Kwaliteit'

Landschapstypen met karakteristiek

“HET KLEINSCHALIGE ONTGINNINGENLANDSCHAP RONDOM EDERVEEN

Het landschap rondom Ederveen is -nadat de Rijn van dijken was voorzien – na 1855 ontgonnen. Het gebied kent een rijke beplantingsstructuur in de vorm van lineaire beplantingen, zoals wegbepantingen, knotwilgen en elzensingels. Rondom het dorp Ederveen heeft echter ook een grote toename in het aantal erven in het buitengebied plaatsgevonden. Hierdoor is de samenhang tussen bebouwing en landschap onder druk komen te staan en oogt het gebied plaatselijk erg onoverzichtelijk.

Ecologische doelstellingen

Een landschappelijk element van formaat is het eikenwallengebied van de Wallenburgsteeg. Deze maakt onderdeel uit van de gemeentelijke ecologische verbindingszone. Een ander waardevol gebied is het Allemanskampje met zijn blauwgraslandvegetatie. Er zijn kansen voor uitbreiding van dit natuurgebied en is dan ook onderdeel van de provinciale ecologische verbindingszone en gemeentelijke groene verbinding.

Huidige uitstraling van het erf

[1] Kavelvorm: variërend (stroken)

[2] Bouwrichting van de gebouwen: variërend

[3] Erfbeplanting: variërend

Er is een grote variatie aanwezige in de huidige kavelvormen, bouwrichtingen en aanwezige erfbeplantingen. Ongewenste situaties ontstaan wanneer erven landschappelijke lijnen doorbreken (doorbreken van beplanting op perceelsgrenzen), de bouwrichting haaks op de perceelsrichting staat of er onvoldoende beplanting aanwezig is op de erfscheiding.

Gewenste uitstraling van het erf

Om weer meer overzicht te krijgen en de balans tussen bebouwing en landschap te herstellen, is het belangrijk bij ontwikkelingen op erven de erfscheidingen te verbinden met landschappelijke beplantingen. Transparante beplantingen zoals knotbomen en elzensingels op erfscheidingen verbinden het erf weer met de grotere context, het landschap. De gewenste uitstraling voor het kleinschalige veenontginnenlandschap is dan ook:

[1] Kavelvorm: diepe smalle kavels (stroken)

[2] Bouwrichting van de gebouwen: in de diepte

[3] Erfbeplanting: transparante beplanting

Erfbeplanting

Houtwal/-singel bij uitbreiding van het erf, versterken kleinschaligheid.

Houtwal/-singel bij functieverandering. Eventueel bomengroep als verbinding tussen lineaire beplantingselementen.

Beplantingssoorten (zie ook Erffolder ‘Kiezen voor een fraaie omgeving’; gemeente Ede)

Beplantingen voor de erfscheidingen:

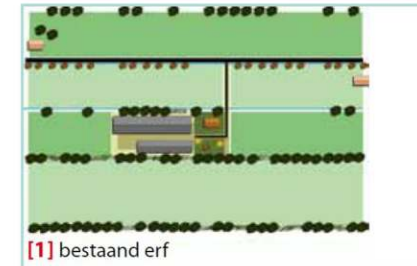
Eik, Ruwe berk, Meidoorn, Zwarte els, Boswilg, Riet.

Beplantingen voor de woonzone (eventuele exoten):

Kastanje (monumentale bomen), Riet, Populier.”

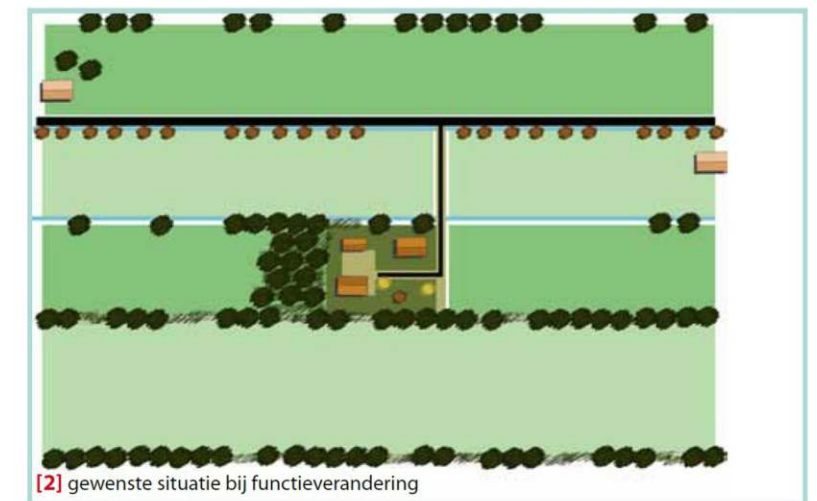
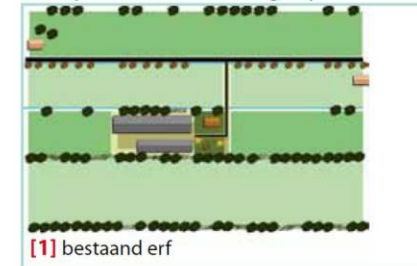
UITBREIDING VAN HET ERF

- Toevoeging van twee nieuwe stallen;
- Creëren van een aaneengesloten beplanting op de erfscheiding -> versterken kleinschaligheid;
- Samenhang zoeken met bestaande landschapselementen.
- Intacthouden van strokenverkaveling.

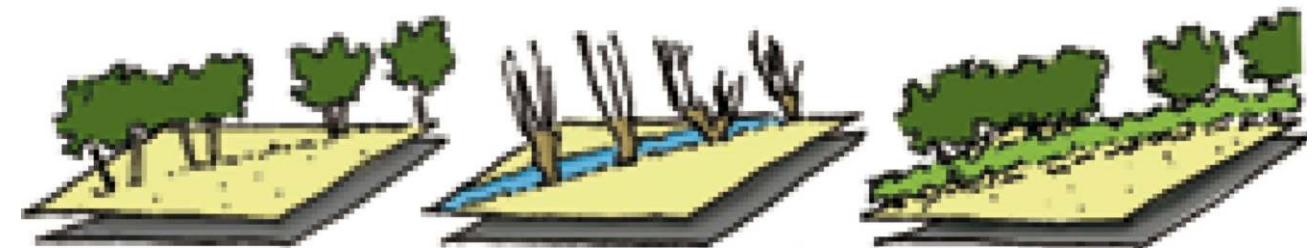

FUNCTIEVERANDERING

- Toevoeging van een nieuwe woning en een ondergeschikt bijgebouw;
- Samenhang tussen bebouwing, waarin nieuwe bebouwing een ondergeschikte positie inneemt;
- Creëren van rijke erfbeplanting op de erfscheidingen als verbinding tussen landschapselementen. Bij voorkeur een bomengroep.

Illustraties beeldkwaliteitscriteria: erfniveau Ederveen

Boomsingel

Knotwilgen

Houtsingel

2.2 Structuurvisie Ederveen

De structuurvisie Ederveen is in april 2015 vastgesteld en beschrijft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied voor de komende jaren.

Voor het plangebied zijn de volgende ontwikkelingen van betekenis:

“1. De ontwikkellocaties wonen en maatschappelijke voorzieningen

De plekken waar in de komende jaren het dorp kan worden uitgebreid met woningen en waar eventueel maatschappelijke voorzieningen, zoals een school, gebouwd kunnen worden. De aangegeven grenzen zijn flexibel.

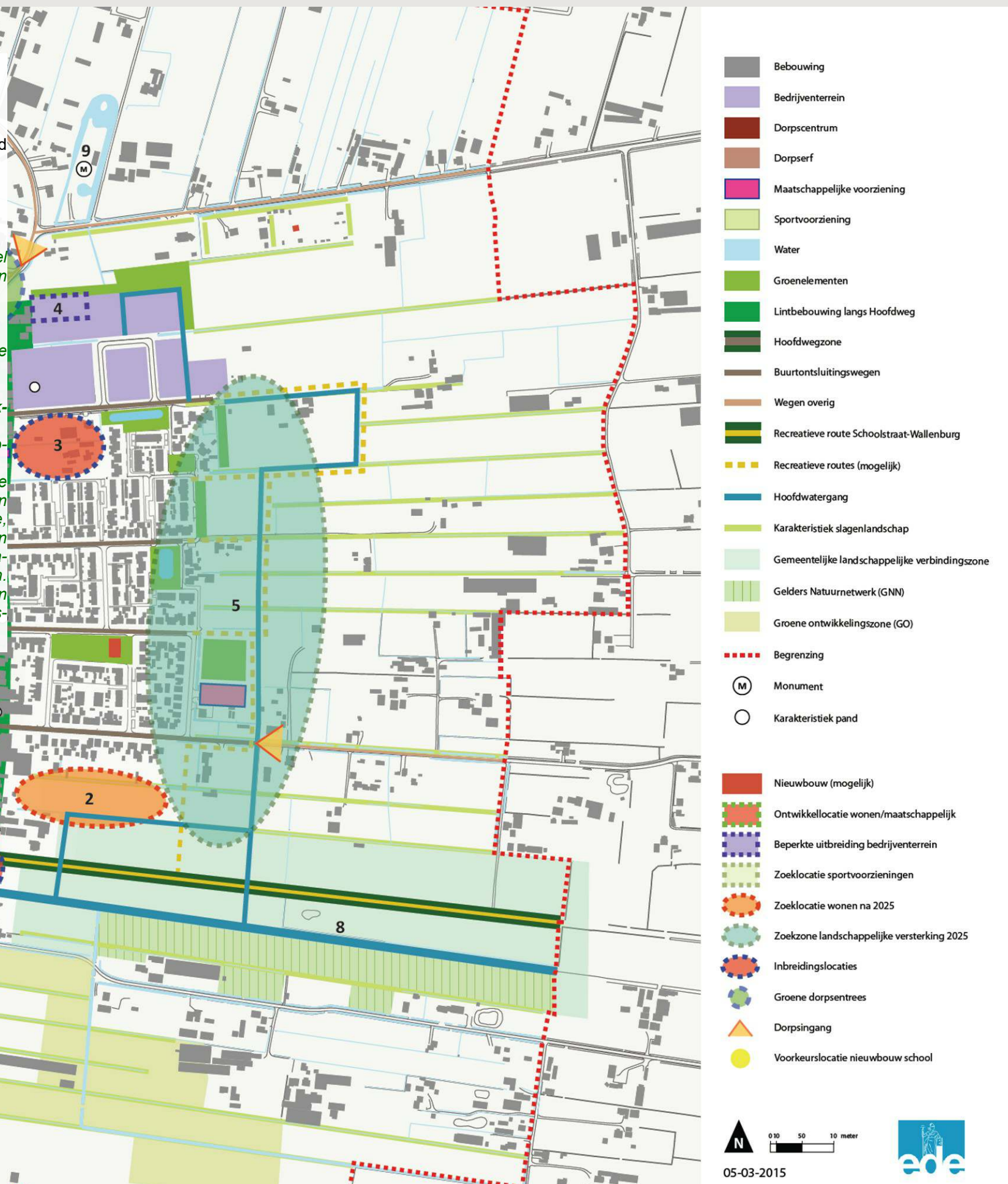
7. De zoeklocatie sportvoorzieningen

De plek aansluitend op het bestaande sportcomplex, waar uitbreiding van de voetbalvelden en de realisering van een tennispark denkbaar is.

8. De landschappelijke verbindingszone, de karakteristieke landschappen en het natuurontwikkelingsgebied

De gebieden waar primair wordt ingezet op bescherming en zo mogelijk ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteiten:

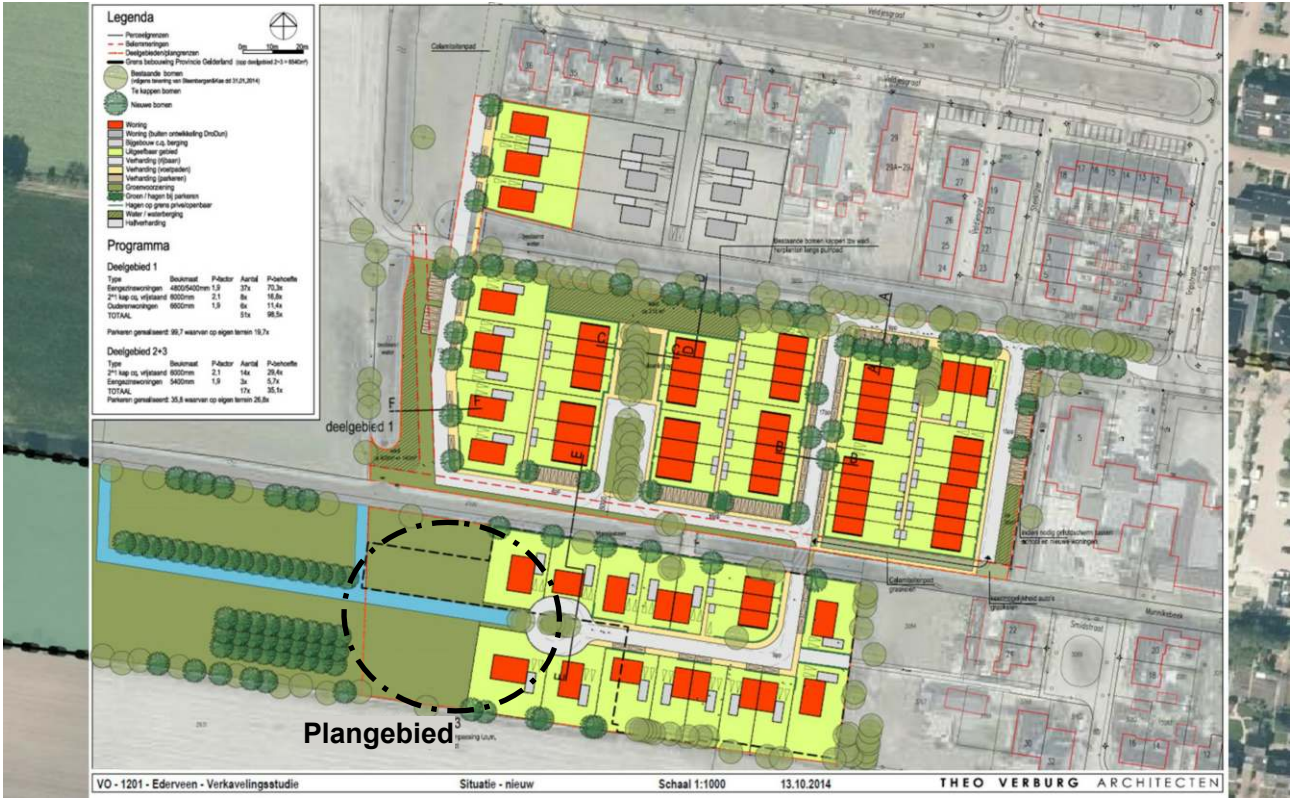
In de landschappelijke verbindingszone staat de ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden voorop. Dit kan op gespannen voet staan met de dorpsuitbreidingen die aan de randen van deze zone plaats gaan vinden. Recent beleid anticipeert op soepeler beleid t.a.v. de oorspronkelijke, strikt geïnterpreteerde grenzen. Primaire doelen vanuit de structuurvisie blijven hier een zo open mogelijke landschappelijke verbinding, met de Munnikerbeek en de Wallenburg als belangrijkste dragers, de harmonische verweving van dorp en landschap en speciale aandacht voor de dorpsranden. Hiervoor zal de komende jaren een concreet plan worden uitgewerkt. Aan de zuidwestzijde van Ederveen wordt ingezet op de bescherming en versterking van het natuurgebied rond het Allemanskampje.”

2.3 Bestemmingsplan Munnikbeek

Op 09 juli 2015 is het bestemmingsplan Munnikbeek in de gemeente Ede vastgesteld:

*“De stedenbouwkundige hoofdstructuur van het plan Munnikbeek wordt primair bepaald door de belangrijkste ruimtelijke dragers: de Munnikbeek, de houtwallen ter weerszijden van de verlengde Schoolstraat en de voor Ederveen kenmerkende, langgerekte slagenstructuur.
De Munnikbeek vormt de centrale as in het verkavelingsplan en is - ook omdat de hoofdontsluiting is gekoppeld aan deze watergang - vanuit de hele buurt optimaal beleefbaar.
Een tweede belangrijk structuurelement is de verlengde Schoolstraat. Dit landschappelijk waardevolle element wordt zo veel mogelijk gerespecteerd en voor het westelijk deel gehandhaafd. Tussen de Schoolstraat en de nieuwe woningbouw wordt verder een ruime groenvoorziening opgenomen dat eventueel ook benut kan worden voor de waterhuishouding in het plangebied. Het oostelijk deel van de Schoolstraat wordt benut voor de oostelijke toegangsweg van de buurt. Hier wordt de bestaande beplanting aan de noordzijde gehandhaafd en krijgt de zuidzijde een nieuwe laanbeplanting.
De lange, oostwestelijke structuur van het veenontginningslandschap wordt versterkt door het creëren van zichtlijnen met het buitengebied en accentuering van watergangen en kavelbeplantingen. Centraal in het plangebied wordt in combinatie met de daar aanwezige houtwal een groene hof gecreëerd. Deze is tot halverwege toegankelijk voor auto's via een lusvormige ontsluiting Bij de verkaveling is gestreefd naar een optimale verweving van bebouwd en landelijk gebied.; de groen- en waterelementen zijn tot diep in de buurt beleefbaar.”*

Stedenbouwkundig plan Munnikbeek (Theo Verburg Architecten)

De tuinen van de woningen aan de Munnikbeekhof (14 &) 17 zijn in de huidige situatie bestemd als ‘Natuur’.

Bestemmingsplankaart Munnikbeek

Beplantingsplannen (behorend tot het bestemmingsplan Munnikebeek)

“De knotbomen langs de Munnikebeek

Aan de zuidkant langs de Munnikebeek komt een knotbomenrij in de twee meter brede groenstrook die onderdeel gaat uitmaken van de tuinen. De onderlinge plantafstand tussen de knotbomen is 4 meter. Ter plekke van te behouden bestaande bomen worden geen knotbomen geplant. In totaal gaat het om 20 knotbomen (zie kaart landschappelijke inpassing). Tussen de knotbomen worden lagere heesters aangeplant, plantafstand 1,50 meter.

Aantal bomen: 20 stuks, voornamelijk elzen met enkele wilgen.

Veren

- 15 st. elzen (*Fraxinus excelsior*) maat 1.75 veer

Staken

- 5 st. wilgen (*Salix alba*)

Heesters

- ca 40 st. vuilboom, kardinaalsmuts, rode kornoelje, gelderse roos, hondsroos, wegedoorn, liguster ovalifolium (niet inheems, wel groenblijvend als solitair)”

Beplantingsplan langs de Munnikebeek

“De knotbomen aan de zuidgrens

Op de zuidgrens is al een aantal knotbomen aanwezig. Deze dienen behouden te blijven. In aanvulling op de bestaande bomen worden 14 knotbomen bijgeplant (zie kaart landschappelijke inpassing) knotbomenrij in de twee meter brede groenstrook die onderdeel gaat uitmaken van de tuinen. Omdat het om een zuidgrens gaat en hier zicht op het landschap mogelijk is, blijft ter hoogte van de woningen een deel open. De knotbomen worden bij voorkeur tegen de kavelgrens geplant. De onderlinge plantafstand tussen de knotbomen is 4 meter.

Veren

- 10 st. elzen (*Fraxinus excelsior*) maat 1.75 veer

Staken

- 4 st. wilgen (*Salix alba*)”

Beplantingsplan aan de zuidgrens

3. PROVINCIE GELDERLAND

3.1 Kernkwaliteiten natuur en landschap

Het plangebied grenst direct aan het GNN-gebied.
De omgeving van het plangebied is onderdeel van deelgebied 72 'Binnenveld'. De provincie Gelderland heeft voor dit deelgebied de volgende kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen voor natuur en landschap (in een brede context) geformuleerd:

"KERNKWALITEITEN NATUUR EN LANDSCHAP:

- *Het lage natte gebied tussen de droge Veluwe en de droge Utrechtse Heuvelrug met kwel en typische veenontginningspatronen*
- *Het vanuit ecologisch opzicht samenhangend geheel van Valleikanaal / Grift, hooilanden en trilvenen waarin zeer bijzondere vegetaties voorkomen*
- *N2000-gebied Binnenveld*
- *Parel Bennekomse Meent: kwelgebied met soortenrijke blauwgraslanden en moeras*
- *Parel Allemanskamp: kwelgebied met soortenrijke blauwgraslanden; de kwel is afkomstig uit zowel de Veluwe als de Utrechtse Heuvelrug*
- *EVZ Gelderse Vallei - Rijn verbindt de schraalgraslandreservaten en vormt een groene buffer tussen Ede en Veenendaal*
- *Leefgebied kamsalamander*
- *Cultuurhistorische waarden van o.m. veenontginningen, waterlinie (Grebbe-linie)*

Aardkundige waarden: *Kwel, bodem, grondwaterreservoir
Veengebied in zuidelijke Gelderse Vallei*

Waardevol open gebied of verkaveling: *Ja*

Parel: *Ja*

Natte landnatuur: *Ja*

ONTWIKKELINGSDOELEN NATUUR EN LANDSCHAP GNN (Gelders Natuuenetwerk)

- *Ontwikkeling openheid en leegte*
- *Ontwikkeling / herstel kwel*
- *Ontwikkeling / herstel habitats van blauwgraslanden, overgangs- en trilvenen en waar mogelijk kalkmoerassen*
- *Ontwikkeling moeras- en watervogelbiotopen*
- *Ontwikkeling schrale graslanden langs het Valleikanaal / Grift tussen Ederveen en Rijn*
- *Ontwikkeling min of meer aaneengesloten moeras- en waterverbindingen t.b.v. o.a. vissen, amfibieën en reptielen*

ONTWIKKELINGSDOELEN NATUUR EN LANDSCHAP GO (Groene Ontwikkelingszone)

- *Ontwikkeling openheid en leegte*
- *Opheffen verdroging en herstel kwelstromen naar de natte schraallanden*
- *Ontwikkeling moeras- en watervogelbiotopen*
- *Ontwikkeling schrale graslanden langs het Valleikanaal / Grift tussen Ederveen en Rijn*
- *Ontwikkeling min of meer aaneengesloten moeras- en*
- *Waterverbindingen t.b.v. o.a. vissen, amfibieën en reptielen*

ECOLOGISCHE VERBINDINGEN MET EVZ-MODEL
*Gelderse Vallei - Rijn (Gelderse Vallei - Rijndal, natte as):
kamsalamander, vuurvlinder, winde"*

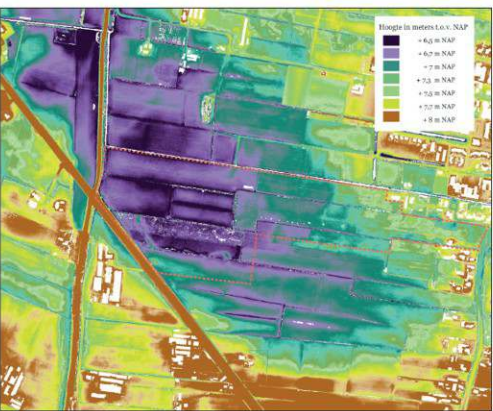

Natuurnetwerk

figuur 1: ligging natuurnetwerk in de provincie Utrecht en Gelderland

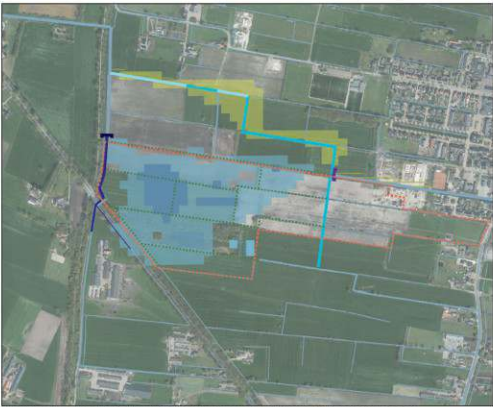
Maatregelen

figuur 2: de lage ligging van het plangebied

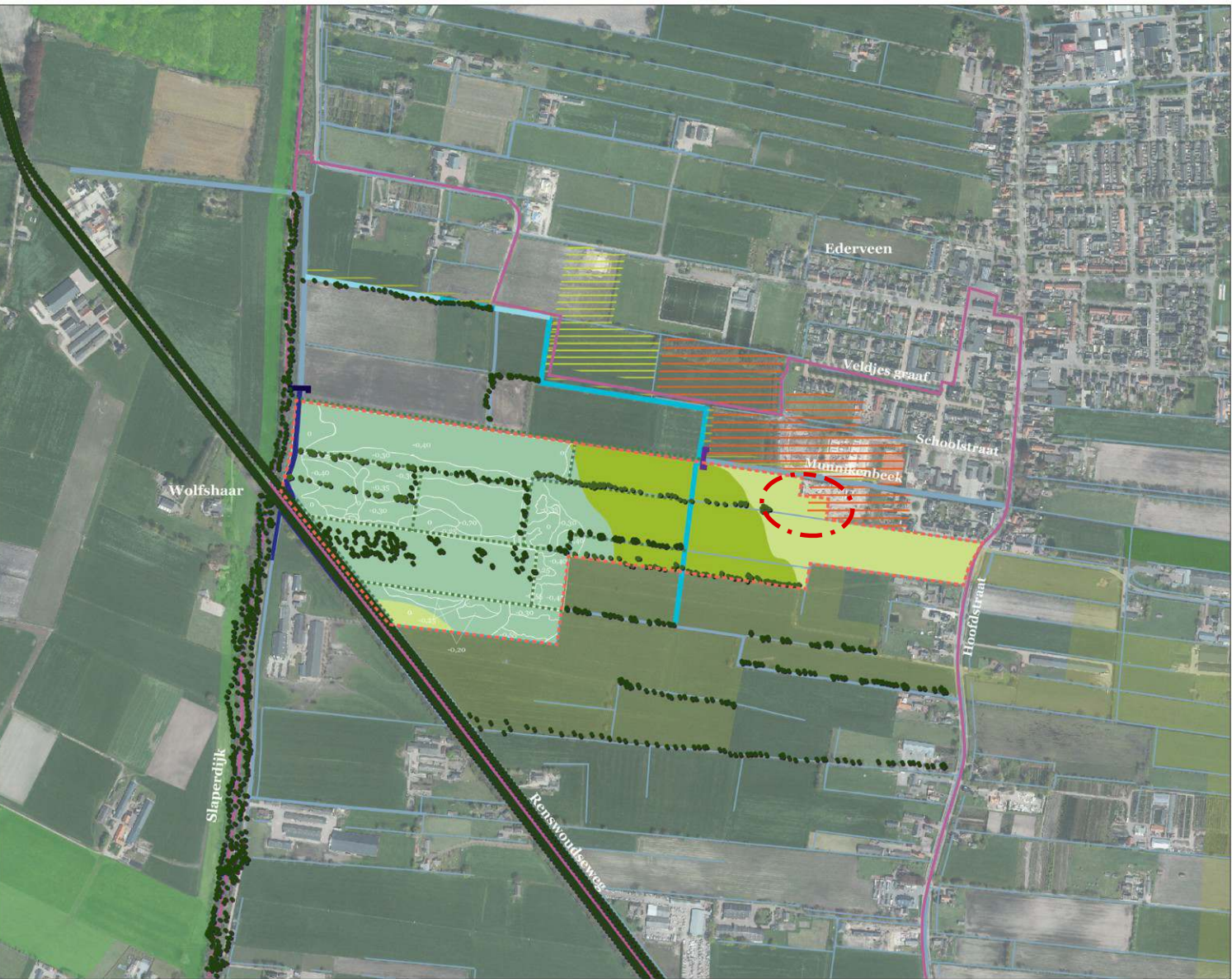

figuur 3: aanpassingen maaiveld ten behoeve van natuurontwikkeling

figuur 4: aanpassing watersysteem: verplaatsen Munnikenbeek en dempen sloten voor vernatting Allemanskamp

Inrichtingsplan

Legenda

Beheertypen binnen GNN

- N10.01 nat schraalland (blauwgrasland)
- N10.02 vochting hooiland
- N12.02 kruiden- en faunairij grasland

Maatregelen voorkeursscenario | Legger

- dempen watergang
- opwaarderen naar A-watergang
- A-watergang: nieuw | bestaand
- B-watergang: nieuw | bestaand
- C-watergang: nieuw | bestaand
- peilverhogen tot NAP +6,60 m
- B, peilverhogen tot NAP +6,60 m
- C, peilverhogen tot NAP +6,60 m
- stuw nieuw | bestaand
- kweleffect vernatting/verdroging

Overige maatregelen

- beplanting: nieuw | bestaand
- ecologische oever
- afgraven/ophogen in meter NAP
- wandelroutes: klompenpad/streekpad

Beleid en grond

- Gelders natuurnetwerk
- Gelderse ontwikkelzone
- Utrechtse natuurnetwerk
- zoeklocatie wonen Ederveen
- zoeklocatie sportvoorzieningen

Noord

0 50 250

opgave

Het **schraalgrasland** Allemanskamp ligt in de Gelderse vallei op de grens van de provincies Gelderland en Utrecht, in de gemeente Ede. Allemanskamp heeft een omvang van circa 1,6 ha en ligt binnen een natuurgebied van circa 5 ha. Allemanskamp is één van de natuurgebieden van de Gelderse Vallei. Deze natuurgebieden hebben een nat karakter en liggen voor het merendeel aan de voormalige slaperdijk, de groene ruggengraat van de Gelderse vallei. Deze polders vormen samen het provinciaal natuurnetwerk.

Het unieke voedselarme en kalkrijke karakter van Allemanskamp komt door de ligging in een lager gelegen slenk, op het kantelpunt van kwelgevoede en regengevoede zandgronden. De combinatie van de forse kweldruk vanaf de Veluwe en de lokaal doorlatende eemkleilagen in de ondergrond verklaren de sterke kwel in Allemanskamp. Allemanskamp is kwetsbaar voor verdroging, verzuring en de toevoer van nutriënten vanuit het omliggende landbouwgebied. De provincie Gelderland werkt dan ook samen met Staatsbosbeheer, gemeente Ede en Waterschap Vallei en Eem aan het herstel en het behoud van het unieke blauwgrasland van Allemanskamp.

In en rondom het plangebied worden maatregelen genomen voor bescherming van het blauwgrasland door vergroten van de kwelinvloed. Maatregelen zijn het lokaal afgraven van voedselrijke grond, het dempen van sloten in het kerngebied en het verleggen van de Munnikenbeek. Het lokaal afgraven van de bodem draagt bij aan het verschromen van het gebied. Met de aanpassingen aan het watersysteem blijft de basenrijk en voedselarme kwel voor Allemanskamp behouden en de instroom van voedselrijke landbouwwater beperkt.

Naast deze beschermende maatregelen worden landschapsversterkende maatregelen ingezet. Deze maatregelen bestaan uit het aanvullen van ouden singels op de kavelgrenzen, het aanplanten van nieuwe elzensingels en het omvormen van het bos naar hooiland met groepen elzenhakhout en wilgenstruweel. Het landschap grijpt zo terug naar het kaartbeeld van 1900 met groepen hakhout en west-oostverkaveling.

Binnen het plangebied is het mogelijk om een eenvoudig wandelpad buiten de kwetsbare blauwgraslanden aan te leggen. Natuur wordt zo beleefbaar en het wandelpad verbindt de coupure van de slaperdijk en het klompenpad Ederveen.

Kleinschalig karakter

figuur 5: historische topografische kaart uit 1900

Impressie van huidig landschap

figuur 6: overgangzone richting weiland

figuur 7: aansluiting slaperdijk op provinciale weg

figuur 8: Munnikenbeek

figuur 9: huidig beeld Allemanskamp

figuur 10: coupure slaperdijk met fietspad

figuur 11: Allemanskamp van de provinciale wegvtt

Referenties nieuwe natuur

figuur 12: blauwgrasland Allemanskamp

figuur 13: nat blauwgrasland

figuur 14: vloezege

Schetstontwerp Allemanskamp

oktober 2017 | 1:5 000

ontwerp: Hofstra Heersche landschapsarchitecten
vormgever: Annemarie Bakker
beelden: Bas Klaver
contactpersoon: Jan Aarnink
Organisatie: Provincie Gelderland
Telefoon: (026) 359 99 99
E-mail: provincieloket@gelderland.nl

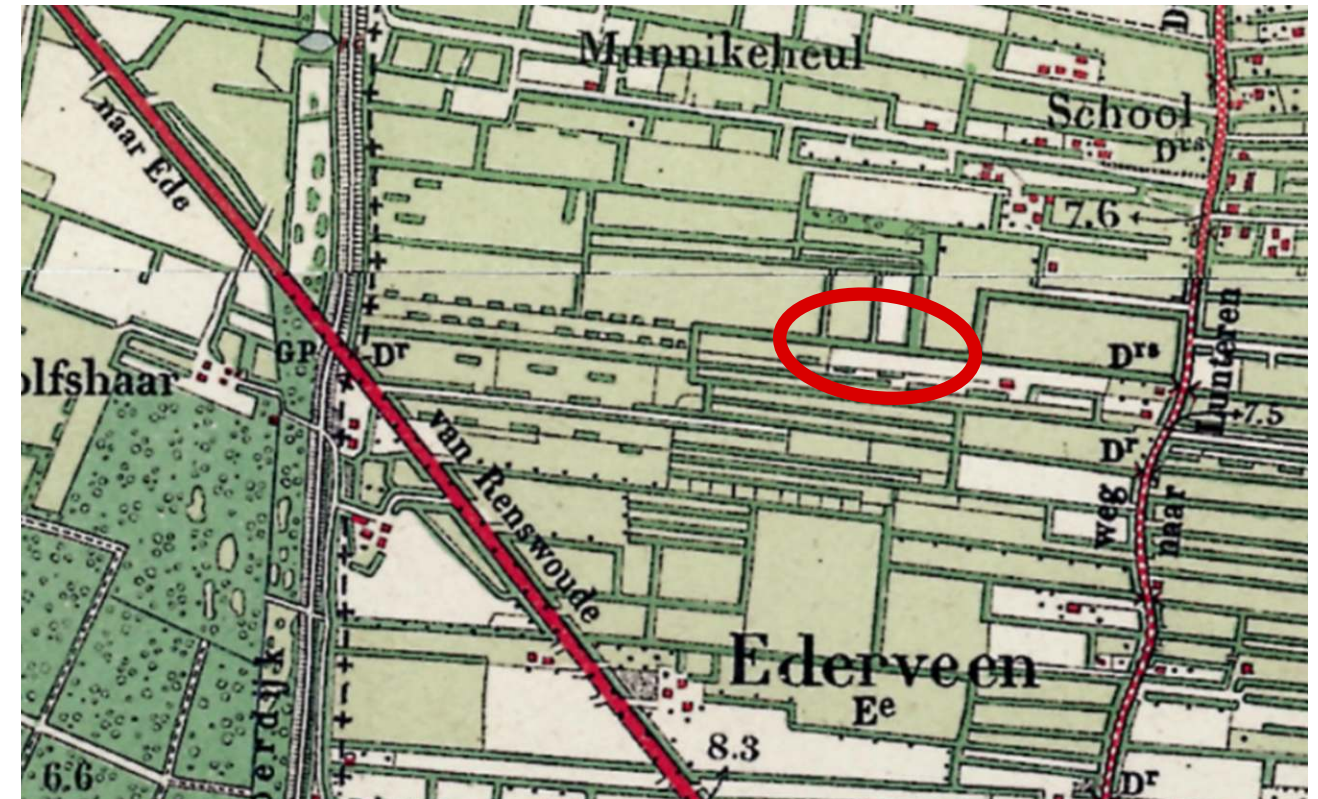
4. HET PLANGEBIED IN DE LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT

4.1 Historische ontwikkelingen

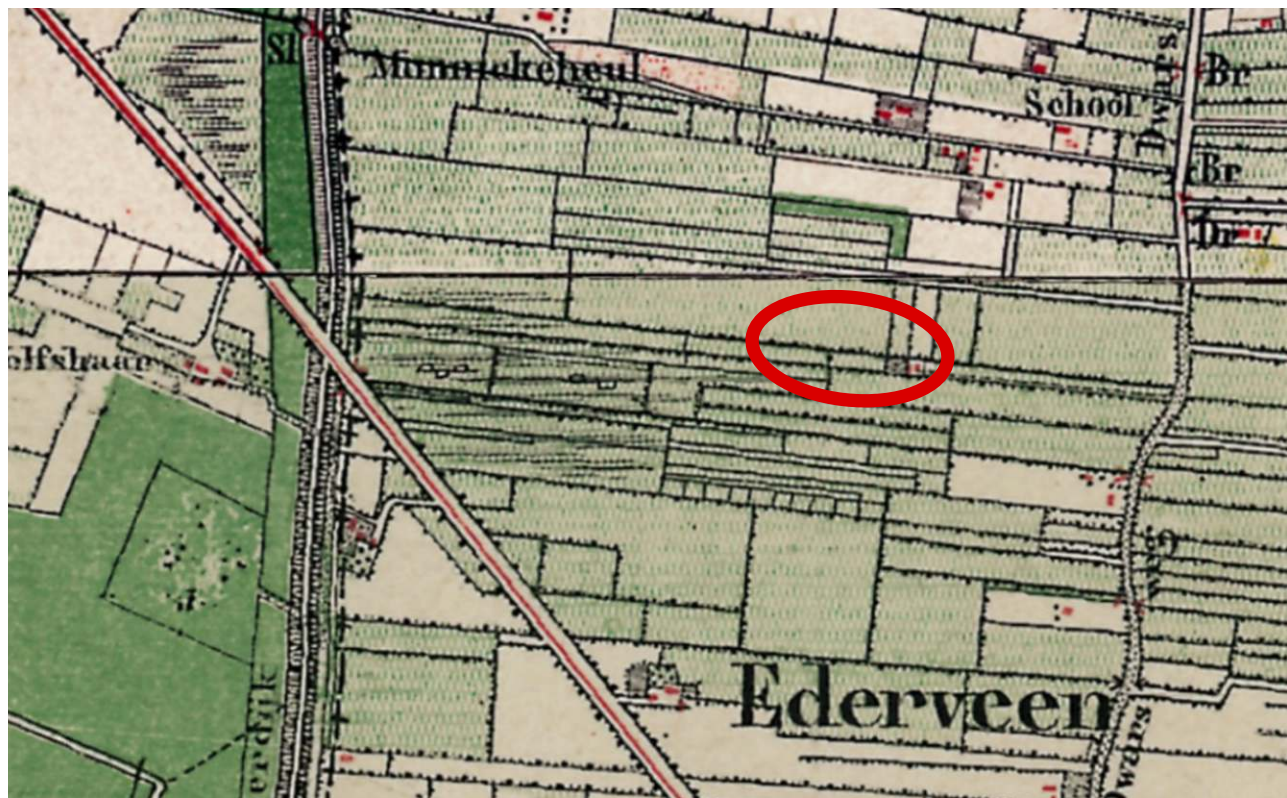
1875 - 1950

Het landschap rond Ederveen is ontstaan door turfwinning. De landschappelijke structuren van het veenontginninglandschap met de smalle lang gerekte strokenverkaveling zijn goed herkenbaar:

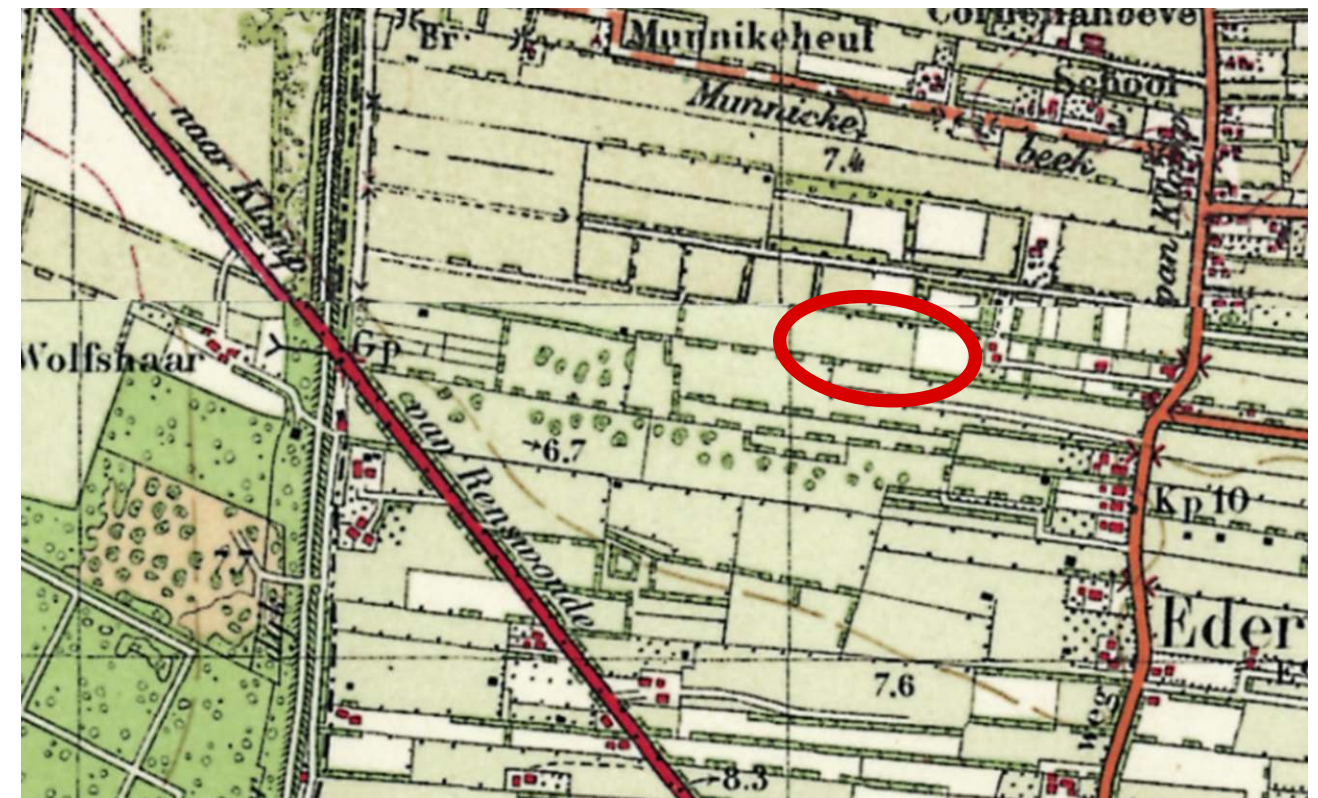
- De strokenverkaveling is Oost-West gericht. De rechthoekige kavels variëren enigszins in omvang en vorm. De percelen zijn begrensd door sloten en houtstructuren (boomsingels / houtsingels).
- De ontginningsas van Ederveen, de Dwarsweg (de huidige Hoofdweg), loopt haaks op deze verkavelingsstructuur.
- Insteekwegen als de Schras en de Schoolstraat lopen evenwijdig aan de lange strokenverkaveling.
- In de loop der tijden zijn bebouwingslinten langs de wegen ontstaan.
- Het gebied wordt in het Westen begrensd door de Slaperdijk van de Grebbelinie.
- Opvallend is de schuine Renswoudseweg (N224) die het landschap doorsnijdt (historische wegeverbinding tussen Woudenberg en Ede).
- Tot 1950 is er in het gebied (nog) weinig bebouwing aanwezig.

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 1920

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 1875

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 1950

1980 - 2020

In de laatste 40 jaar hebben ingrijpende ontwikkelingen plaatsgevonden. Toch zijn de structuren van het landschap nog steeds leesbaar / herkenbaar:

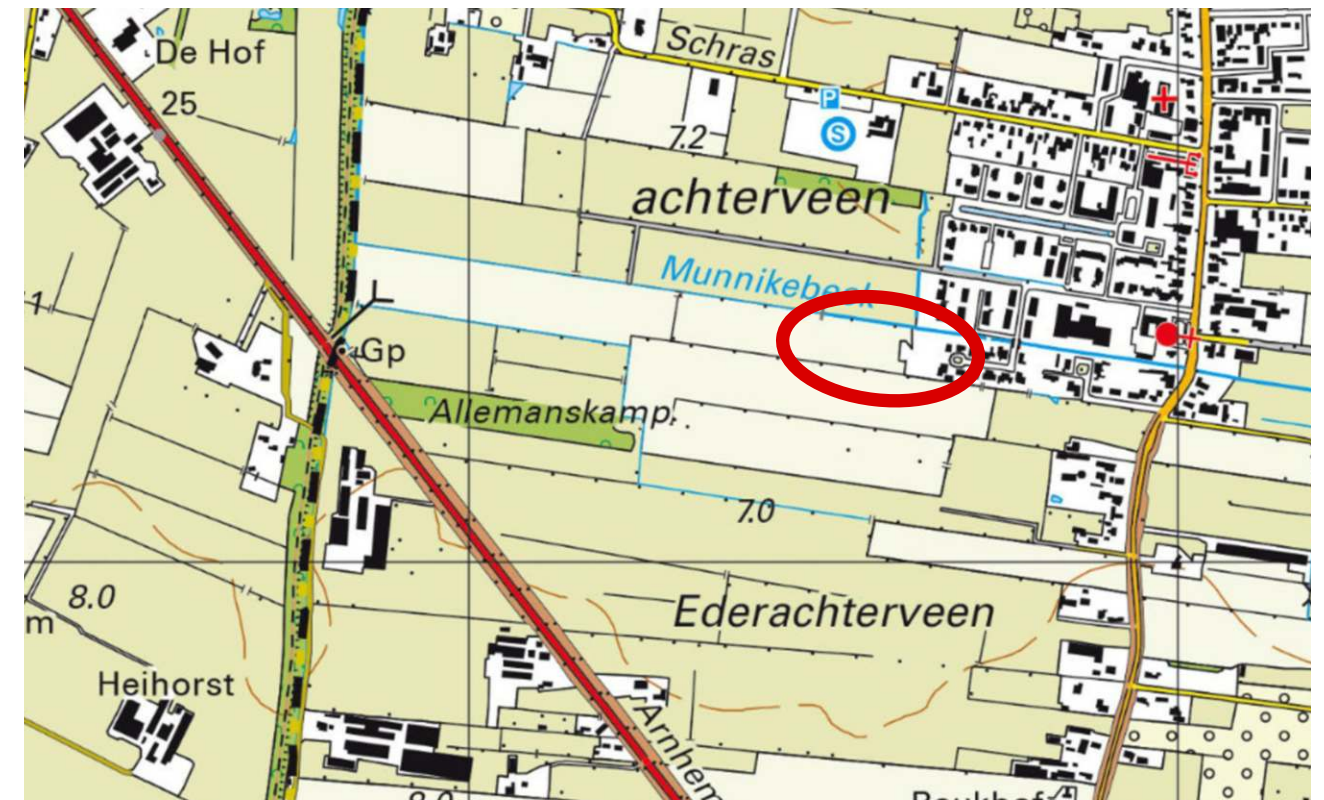
- De strokenverkaveling is nog steeds goed herkenbaar. De heel kleinschalige smalle kavels zijn grotendeels samengevoegd tot grotere stroken. Ook zijn niet alle percelen nog begeleid door houtstructuren (boomsingels / houtsingels).
- Ederveen heeft zich door de planmatige bouw van woonwijken geleidelijk ontwikkeld tot een dorp.
- De Grebbelinie in het Westen vormt een monumentaal structurelement van het landschap.
- Heel waardevol is de Renswoudseweg met een dubbele laanbeplanting.

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 2000

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 1980

ESRI Topotijdreis - kaartbeeld omstreeks 2020

4.2 Bestaande situatie - Landschap

Het plangebied is aan de rand naar het landschap en natuurgebied 'Allemanskamp' gesitueerd. De beeldkwaliteit van het veenontginningslandschap in de omgeving is heel hoog:

- Waardevolle structuur van de lange smalle strokenverkaveling
- Sloten met boomsingels in gevarieerde vormen:
 - Watersysteem van de Munnikebeek en de sloten
 - Rijen oude knotwilgen
 - Dichte houtsingels van verschillende soorten (elzen, eiken, essen, berken, wilgen en ondergroei)
 - Elzensingels
 - Verschillende afstanden tussen de bomen
 - Jonge en oude bomen
- Waardevolle zichten naar het landschap
- Toegankelijkheid via enkele paden

Om de kwaliteit van het omringende landschap niet aan te tasten is het belangrijk om de tuinen / erven van Munnikebeek (14 & 17) landschappelijk goed in te passen.

1: Zicht op het karakteristieke veenontginningenlandschap

2: Padje met elzensingel

3: De Munnikebeek

4: Wandelpad met houtsingel

4.3 Ontwikkelingen en randvoorwaarden

Zoals eerder aangegeven is de provincie Gelderland van plan om het Allemanskamp ecologisch in te richten. Hiervoor worden de natuurlijke gegevens van de plek versterkt. Op de laagste en natte gebieden wordt gestreefd naar de ontwikkeling van Blauwgrasland. In dit gebied van het Allemanskamp zullen sloten worden gedempt. Ook wordt de Munnikebeek verlegd. Dichter bij het dorp worden kruiden- en faunarijke graslanden nagestreefd.

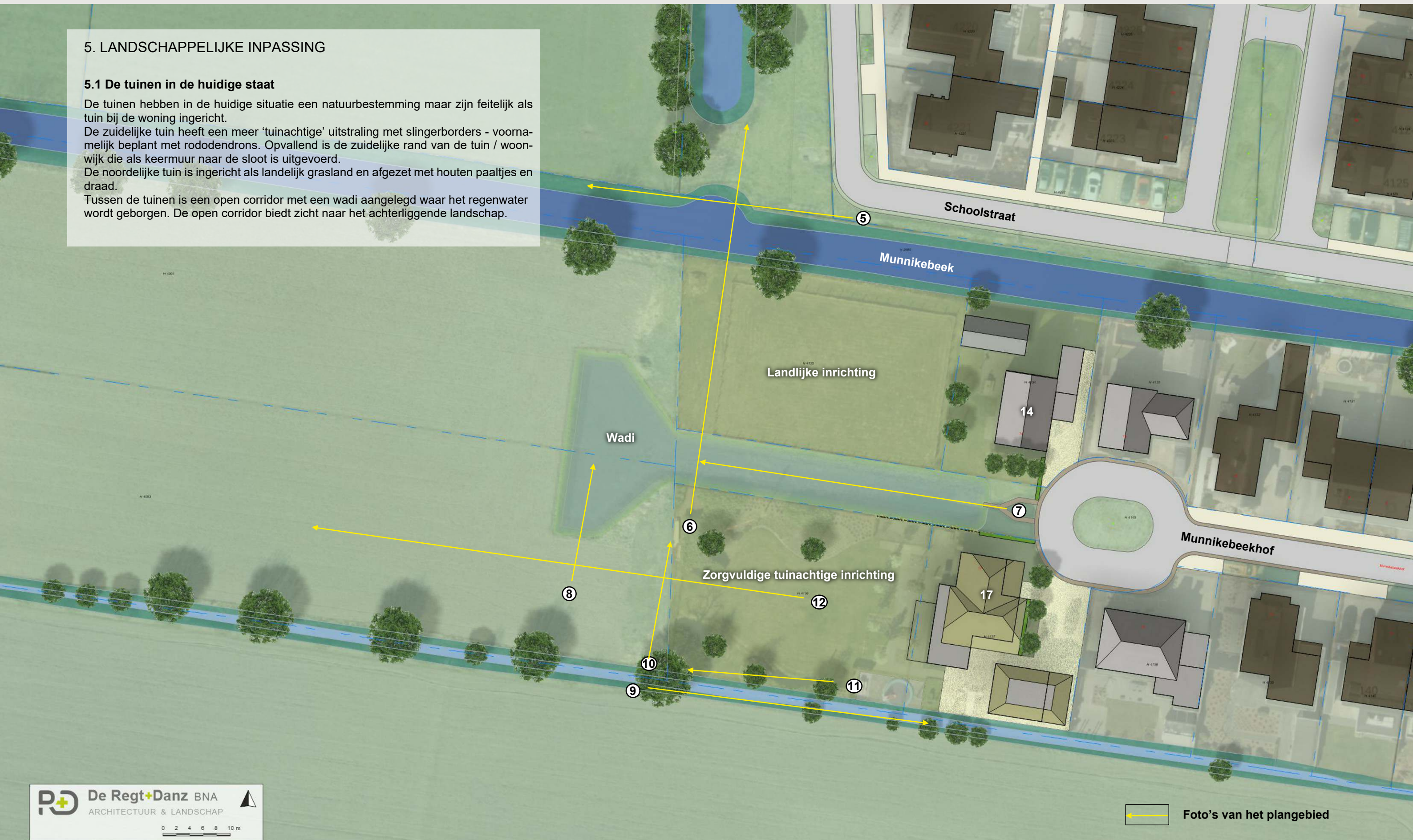
Het landschappelijk en stedenbouwkundig ontwerp van de woonwijk Munnikebeek ging uit van een versterking van de boomsingels in de lengte van de landschappelijke hoofdstructuur.

5. LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

5.1 De tuinen in de huidige staat

De tuinen hebben in de huidige situatie een natuurbestemming maar zijn feitelijk als tuin bij de woning ingericht.
De zuidelijke tuin heeft een meer 'tuinachtige' uitstraling met slingerborders - voornamelijk beplant met rododendrons. Opvallend is de zuidelijke rand van de tuin / woonwijk die als keermuur naar de sloot is uitgevoerd.
De noordelijke tuin is ingericht als landelijk grasland en afgezet met houten paaltjes en draad.
Tussen de tuinen is een open corridor met een wadi aangelegd waar het regenwater wordt geborgen. De open corridor biedt zicht naar het achterliggende landschap.

5: De Munnikebeek

6: Westelijke grens van woongebied Munnikebeek

7: Wadi met erfgrenzen

8: Westelijke uitloper van de wadi

9: Zuidelijke grens van het woongebied met een keermuur langs de sloot (met opkomende berken)

10: Westelijke tuingrens

11: Zuidelijke tuingrens

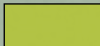
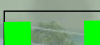
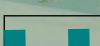
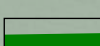
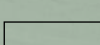

12: Zichtlijn naar het open landschap

5.2 De beoogde ontwikkelingen / concept

Het belangrijkste doel is het om de bestemming 'Natuur' te wijzigen naar 'Tuin'. De eigenaar van de noordelijke tuin heeft nog geen specifieke wensen voor de inrichting van de tuin. Voor een rustige en passende overgang naar het landschap / natuurgebied is het wel belangrijk om de landschappelijke inpassing van beide tuinen op elkaar af te stemmen met aandacht voor de volgende punten:

- Scheiding tussen voortuin, 'leeftuin' en achtertuin voor een geleidelijke overgang naar het landschap
- Versterking van de boomsingels aan de noordzijde langs de Munnikebeek en de zuidzijde langs het open landschap
- Zorgvuldige begeleiding van de open corridor tussen de tuinen
- Behoud van de zichtlijnen naar het achterliggende landschap
- Positie van het tuinhuis op twee meter uit de erfgrans

- Zone voortuin
- Zone 'leeftuin'
- Achtertuin (overgang naar extensieve inrichting)
- Versterking boomsingels
- Knotwilgen
- Begeleiding open corridor / wadi (vrijgroeijende sleedoornhaag / boomsingel)
- Behoud zichtlijnen
- Aandacht locatie bijgebouw (2 m uit de erfgrans)

5.3 Landschappelijke inpassing

De noordelijke tuin:

- Behoud van de bestaande bomen
- Behoud van het open karakter van de tuin
- Versterking van de randen met boomsingels

De zuidelijke tuin:

- Behoud van de bestaande bomen
- Aandacht voor de perceelsgrenzen
 - Noordzijde maximaal 3 verschillende elementen
 - Voortuin: beukenhaag
 - 'Leef tuin': begroeid hekwerk / schutting met klimop
 - Achtertuin: vrijgroeïende sleedoornhaag
 - Westzijde: rij knotwilgen
 - Zuidzijde: versterking van de boomsingel

Plantafstanden

De plantafstanden tussen de bomen zijn over het algemeen onregelmatig. De knotwilgen worden op een afstand van circa 6 meter van elkaar geplant. De plantafstand tussen de moeraseden bedraagt circa 9 meter. De sleedoornstruiken worden geplant met een afstand van 60 centimeter.

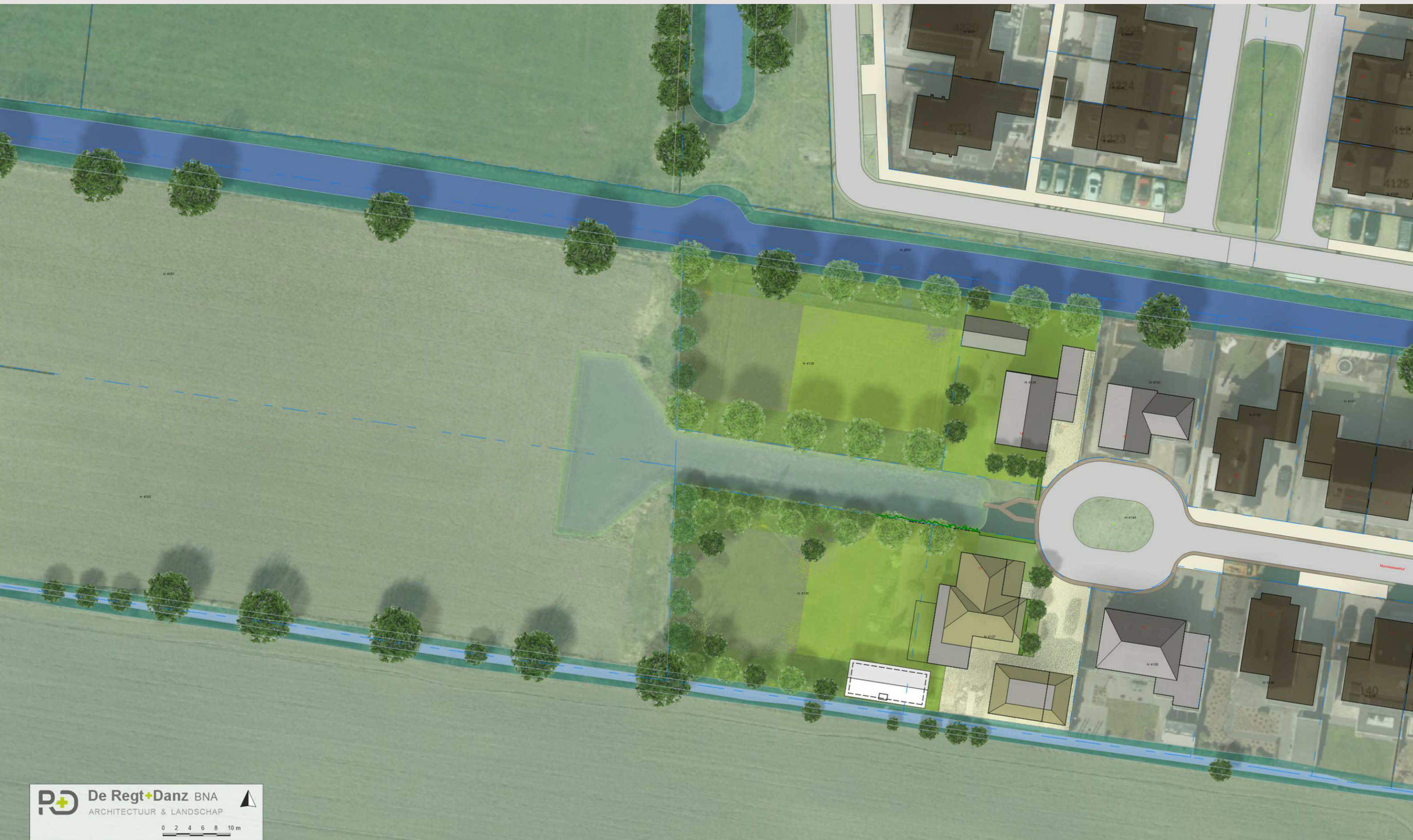
Plantmateriaal

Bomen: hoogstam met omtrek 10-12 cm

Sleedoornhaag: verplante struiken zonder kluit, H 100-150

Knotwilgen: stek of hoogstam zonder kluit met omtrek 8-10 cm

Basis: BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), DKK (Digitale Kadastrale Kaart), Luchtbeeld PDOK en Topografische kaart Willem van Aalst